



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Förbundsjurist Julia Henriksson

- Förvaltningsrätten Göteborg
- LSS
- Intressepolitiskt påverkansarbete
- Syskon





FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Innehåll

- Sharepoint, praktiskt
- Förvaltningsdomstolarna
- Nya förvaltningslagen
- Rättsfallsgenomgång
- Hur går vi vidare?



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Praktiskt

- Sharepoint – medlemsstöd



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Förvaltningsdomstolarna

- Överklagandet
- Anstånd
- Inhibition
- Notarier, föredragande jurister, rådmän, nämndemän



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Förvaltningsdomstolarna

- God man
- Ombud
- Fullmakt
- Kommunicering
- Utredningsansvar
- Muntlig förhandling
- Domsförslag
- Föredragningsstillfälle



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Nya förvaltningslagen, 1 juli 2018

- Ökad rättssäkerhet
- Snabbare ärendehantering

Gäller samtliga förvaltningsmyndigheter



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Nya förvaltningslagen, 1 juli 2018

Begreppet myndighetsutövning tas bort

-> underlätta för individen



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Nya förvaltningslagen, 1 juli 2018

- Ansökan ska innehålla identitet och kontaktinformation
- Det ska framgå av ansökan vad ärendet gäller och vad den enskilde vill att myndigheten ska göra, samt vilka omständigheter som ligger till grund för begäran
- Myndigheternas allmänna serviceskyldighet – hjälpa den enskilde till rätta





FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Att tänka på vid ansökan

- Besluten ska spegla ansökan. Ju tydligare ansökningar desto tydligare beslut.
- Hembesök och möten som inte dokumenteras syns inte i domstolen.
- Beslutets giltighetstid.
- JO-beslut 589-2016



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Förvaltningsmyndigheternas serviceskyldighet

- En myndighet ska se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla.
- Myndigheten ska lämna den enskilde sådan hjälp att hen kan ta tillvara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.
- Hjälpen ska ges utan onödigt dröjsmål.



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Allmänna krav på handläggningen av ärenden

- En uttrycklig bestämmelse om samverkan (8§)
- En myndighet ska inom sitt verksamhetsområde samverka med andra myndigheter
- En myndighet ska i rimlig utsträckning hjälpa den enskilde genom att själv inhämta upplysningar och yttranden från andra myndigheter
- Ingen sekretessbrytande bestämmelse – förutsätter samtycke



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Utredningen – underlaget för att fatta beslut

- Utredningsansvaret
- Enskild parts medverkan
- Myndigheten ska genom frågor och påpekanden verka för att parten förtydligar och kompletterar framställningen



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Partsinsyn

- Regleras i 16 § FL
- Partsinsyn trumfar sekretess
- Ny FL – partsinsyn inte längre begränsad till myndighetsutövning



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Åtgärder mot långsam handläggning

- I dagsläget väldigt begränsade möjligheter för den enskilde att angripa långsam handläggning
- Ny FL: myndighet ska underrätta enskild part om avgörandet kommer bli väsentligt försenat
- Underrättelsen ska innehålla skälen för myndighetens bedömning



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Åtgärder mot långsam handläggning

- Om ett ärende inte har avgjorts senast inom sex månader får parten skriftligen begära att myndigheten ska avgöra ärendet
- Myndigheten ska då, inom fyra veckor, avgöra ärendet eller i ett särskilt beslut, avslå begäran.
- Ett beslut om att avslå en begäran om att avgöra ärendet får överklagas till domstol
- Domstolen kan förelägga myndigheten att snarast eller inom en viss tid avgöra ärendet



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Ändring/omprövning av gynnande beslut

- - Har tidigare reglerats i praxis men från 1 juli 2018 kommer förutsättningarna att regleras i en uttrycklig bestämmelse
- - Huvudregel: Gynnande beslut vinner negativ rättskraft – kan inte ändras eller återkallas
- Undantag:
  1. Återkallelseförbehåll
  2. Tvingande säkerhetsskäl
  3. Vilseledande uppgifter





FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Om man blir utsatt för en ändring/omprövning av ett gynnande beslut

- T.ex. ett icke tidsbegränsat beslut med återkallelseförbehåll eller när förbehållet görs gällande innan tiden för ett tidsbegränsat beslut har löpt ut
- Väldigt viktigt att påpeka för domstolen att det är fråga om en omprövning och ändring av ett gynnande beslut.
- För att ändra beslutet krävs då t.ex. en “väsentlig förändring” av den enskildes behov
- Ditt överklagande bör då rikta fokus mot förbehållet och frågan om “väsentlig förändring” snarare än den vanliga bedömningen i LSS eller SoL
- Väsentlig förändring är en annan rättsfråga än behovet enligt LSS eller SoL



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Hur ska man hantera tidsbegränsade beslut?

- Tydliga ansökningar – lättare att följa upp beslut, utredning och överklagande
- Tydligt ange hur länge man vill att beslutet ska gälla -> kan överklaga tidsbegränsningen



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

## Hur ska man hantera tidsbegränsade beslut?

Exempel

- Ansöker om bostad med särskild service i 5 år
- Beviljas 1 år
- Delvis avslag – beslut gått den enskilde emot – kan få tidsbegränsningen prövad i domstol



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenomgång

- Kontaktperson
- Transportdomen
- Sondmatning
- Bassängträning
- Tidsaspekten vid bedömning av grundläggande behov



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenomgång

## Kontaktperson

- Från Snack till Verkstad
- RÅ 1995 ref 47
- Kammarrätten i Göteborg: mål nr 6702-13, 6984-15, 6131-16
- Funktionsrättskonventionen: artiklar 9, 12, 19, 28 och 30



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenombgång

HFD 2017 ref 27 "Transportdomen"

- Det särskilda stödet ska vara kvalificerat
- Transport till fritidsaktivitet inte kvalificerad hjälp som ger rätt till personlig assistans
- FK's ställningstagande (2017:05): ej väntetid och beredskap



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenomgång

## Sondmatning

- HFD 2012 ref 41 behov av sjukvårdande insatser enligt hälso- och sjukvårdslagen principiellt inte kan beaktas vid bedömningen av om rätt föreligger till personlig assistans. Egenvård kan berättiga till personlig assistans för andra personliga behov i de fall där det konstateras att den enskilde redan har rätt till personlig assistans för att tillgodose sina grundläggande behov
- FK's vägledning (2003:6) sjukvård och egenvård aldrig grundläggande behov
- Kammarrätten i Göteborg (3208-16): FK har dragit felaktiga slutsatser – beviljat för sondmatning. HFD har meddelat PT (682-17)



FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenomgång

## Träning

- Allmänna ombudet
- Kammarrätten i Jönköping (3402-16) och Kammarrätten i Stockholm (3770-16) av- och påklädning och dusch vid bassängträning grundläggande behov
- Kammarrätten i Jönköping (1697-16) av- och påklädning vid träning hos sjukgymnast inom habilitering och rehabilitering är landstingets ansvar -> ej grundläggande behov





FUB

För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

# Rättsfallsgenomgång

Tidsaspekten vid bedömning av grundläggande behov

- Kammarrätten i Stockholm (5218-16): tre timmar tillräckligt för att beviljas assistans
- Kammarrätten i Jönköping (1065-17): 4 timmar och 26 minuter inte tillräckligt
- Kammarrätten i Göteborg (539-16): 4 timmar och 15 minuter inte tillräckligt



För barn, unga och vuxna  
med utvecklingsstörning

Tack för idag!

Julia Henriksson

[julia.henriksson@fub.se](mailto:julia.henriksson@fub.se)

08-508 866 53